

Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici, morți în faimă de martiri sub regimul comunist

PAPA FRANCISC VINȚE
ÎN ROMÂNIA

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XXIV Nr. 1-2 (294-295) ianuarie-februarie 2019

Roma și „Romă Mică”

„Roma este capitala creștinismului, centrul tuturor ideilor înaintate. Roma ale cărei pietre sculptate, mozaicuri și ziduri pictate slăvesc gloria lui Cristos”.

Fred Berance

„...den buna voia noastră ne unim cu Biserica Romei cea catholicească și ne mărturisim a fi mădularele ceștii Biserici sfinte catholicească a Romei prin această carte de mărturie a noastră”, declarau Mitropolitul Atanasie Anghel, protopopii și preoții Bisericii Ortodoxe din Ardeal, la 1700.

De atunci există Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică. Un gând bun al Episcopului Inochentie Micu-Klein a întemeiat Blajul, iar M. Eminescu i -a dat numele emblematic: „Roma Mică”.

La începutul lunii mai a acestui an, Papa Francisc „va merge” de la Roma la „Roma Mică”. Biserica noastră îl va primi cu iubire - este primul Papă care vine la Blaj - și îi va oferi cele mai prețioase daruri: Fidelitatea și Jertfa.

Prin jertfe, Biserica Greco-Catolică și-a păstrat Credința și Fidelitatea, adevăr afirmat de Papa Ioan Paul al II-lea în *„Scrisoarea Apostolică la al III-lea Centenar al Unirii Bisericii Greco-Catolice din România cu Biserica Romei: „Drumul Bisericii Greco-Catolice din România nu a fost niciodată ușor... În decursul veacurilor i s-a cerut acesteia o dureroasă și grea mărturie de fidelitate față de exigența evanghelică a unității”*.

Scoasă în afara legii în 1948, Biserica Unită a devenit Biserica Mărturisitorilor și a Martirilor, cu toți Episcopii, cu mulți preoți și credincioși în închisori, ceea ce-l făcea pe Papa Pius al XII-lea să spună: *„...dorim să sărutăm lanțurile celor care sunt întemnițați pe nedrept”*.

Oriunde ajunge, Papa Francisc este atent la multele suferințe trăite și redă *„demnitatea tuturor celor care, din diferite motive și circumstanțe, au fost cufundați în abandonare și în uitare”*...

„Mersul” Papei Francisc la cei pe care îi iubește are ca model „mersul” Sfintei Fecioare, model pe care ni-l oferea și nouă la sfârșitul anului trecut: un mers ce duce bucuria și trezește bucuria.

Trăim deja BUCURIA de a-l avea pe Sfântul Părinte la Blaj, Orașul episcopal, citadela greco-catolicismului românesc. Am fi dorit să-i arătăm „Școlile Blajului” - Fântânile darurilor, Bibliotecile și atâtea alte valori, dar totul a fost distrus. Întipărite pe foile veacurilor au rămas doar numele Sfinților Martiri, Episcopii, Vasile Aftenie, Valeriu Traian Frențiu, Ioan Bălan, Iuliu Hossu, Alexandru Rusu, Ioan Suciu și Tit Liviu Chinezu.

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre rugăciune

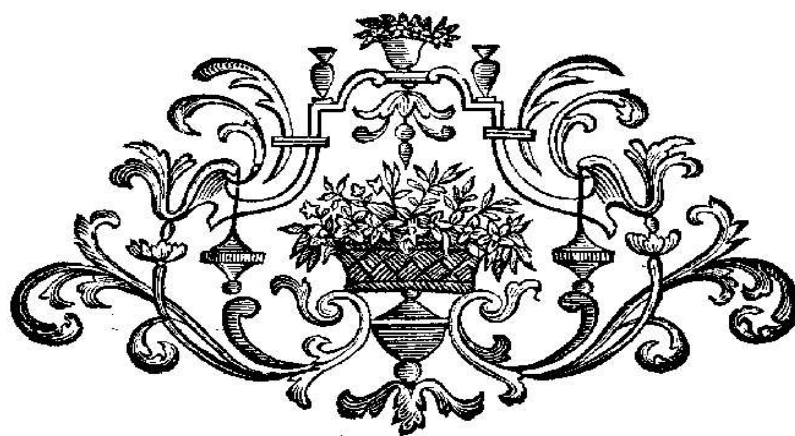
În orice situație ne-am găsi, este bine să cerem sfatul Părintelui spiritual, pentru că în lupta împotriva greșelilor, avem cea mai mare nevoie de sfaturile unei persoane înțelepte. Ceea ce trebuie să avem în vedere sunt părerea de rău pentru greșelile noastre și o hotărâre puternică de a ne îndepărta de ele. Cu aceste gânduri și cu multă umilință să apelăm la Părintele spiritual și să ne lăsăm conduși de el.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,

Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Papei Francisc.....	13
Mama Pâinii Euharistice.....	4	Nutriți Speranță și Credință.....	15
”Caravanele Ardealului”.....	5	Papa Ioan Paul al II-lea.....	18
Pagini bilingve.....	10	Mesajul Preasfinției Sale Virgil	
Adorație.....	12	Bercea cu ocazia vizitei Papei	
Din călătoriile apostolice ale		Francisc în România.....	19

Mama Pâinii Euharistice

„O, Fecioară, fii binecuvântată că ne-ai plămădit o Pâine atât de bună, pe Fiul lui Dumnezeu, mai întâi făcut Om prin tine, apoi Euharistie, și servit fiilor lui Adam” (Sfântul Augustin).

În programul sufletesc al unui profesor de universitate se citește următoarea hotărâre: „Zilnic voi recita rugăciunea Sfântului Rozar, și pe cât îmi este posibil, în fiecare ceas rugăciunea „*Născătoare de Dumnezeu*”.

Ar trebui să ținem mereu în mâna noastră mâna Sfintei Maici și s-o sărutăm mereu cu recunoștință. E Mama lui *Isus*, e *Mama Euharistiei*.

Să privim pe Maria Fecioară ca o Euharistie. În ea a sălășluit Cuvântul lui Dumnezeu mai vizibil decât în pâinea consacrată.

La masă, în familie, mama e aceea care îngrijește de hrana alor ei. Ea se trudește să pregătească ceva hrănitor. Câtă bucurie când copiii, în prezența mamei, în vatra totdeauna cu farmec a casei părintești, se bucură de ceea ce ea le-a gătit! Cât e de bună bucățița de pâine înmuiată și încălzită de iubirea mamei!

Fiilor, ea a gătit *Pâinea*. *Zis-a Isus, Eu sunt Pâinea Vieții*”. La Cina Euharistică ea este cea care ne dă hrană sufletului, ea este cea care prezidează la frângerea Pâinii pentru fiecare dintre noi.

Ea este Măicuța bună, surzătoare, a Pâinii Euharistice: Trupul și Sângele Domnului s-a desprins din

trupul și sângele Fecioarei, Euharistia e Trupul și Sângele Domnului; așa, o, Preasfântă Maică, *Euharistia s-a desprins din tine*.

Să vibreze în mine această gândire: *Sângele euharistic care apasă prin puterea-i divină asupra inimii mele, când mă împărtășesc, Sângele care a mișcat Inima Dumnezeului făcut Om, Sângele care a curs din rănile sfinte în potirile de aur, Sângele acela a trecut prin inima Fecioarei, Sângele acela prin Impărtășire, va trece oarecum prin inima mea*.

Din Inima Fecioarei, prin Inima lui Isus, în inima mea.

Tremură, suflete al meu, și adoră!

Episcop Ioan SUCIU

„Caravanele Ardealului”

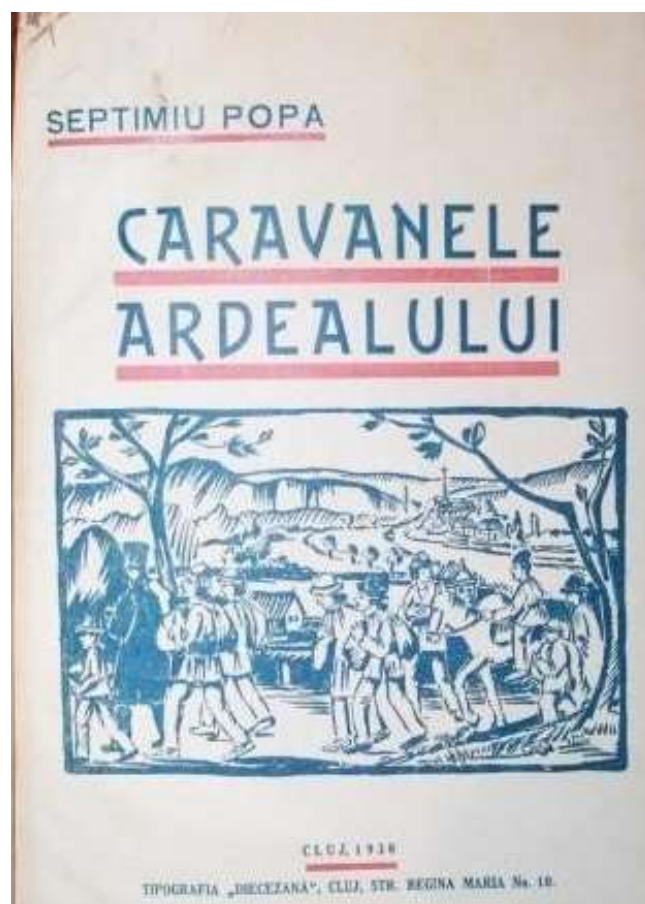
„Cea mai frumoasă carte a lui Septimiu Popa este *Caravanele Ardealului*, un prinos de recunoștință al autorului pentru Blajul studiilor și formației sale intelectuale și morale”, susține dl profesor Ion Buzăși, în *Prefață* la volumul reeditat în 2004.

În intenția autorului, volumul apărut în 1938, era un omagiu adus Blajului la Bicentenarul întemeierii de către Episcopul Inochentie Micu-Klein.

În *Cuvânt înainte*, autorul mărturisea că evocarea Blajului și a școlilor blăjene trebuia să fie darul său adus Bicentenarului, la sărbătorirea lui. Cum atunci nu a reușit, se bucură că a fost „sărbătorit” prin „*apariția unei cărți excelente: volumul <Evocări din viața Blajului>*” a scriitorului Alexandru Lupeanu-Melin.

La editarea cărții *Caravanele Ardealului*, Septimiu Popa era un cunoscut scriitor transilvănean, în 1937 publicase *Temnițele Clujului*, volum de evocări a dramei românilor din Ardeal, care după intrarea României în Primul Război Mondial, erau adesea întemnițați, învinuiți de a avea legături cu românii de dincolo de Carpați. În 1941 i-a apărut ultima carte, *Cuiul de la inimă*, după care, la puțin timp, în 1946, s-a stins din viață.

Septimiu Popa (1885-1946) s-a format la Blaj, unde a fost elev al Liceului „Sf. Vasile cel Mare” și

student al *Facultății de Teologie*.

A început să scrie din anii studiilor, la Blaj, unde a debutat la *Unirea*, fiindu-i, de-a lungul anilor, un fidel colaborator, la fel și revistei *Cultura creștină*, apărută ulterior. Articole și lucrări cu caracter teologic, memorialistic și istoric, Septimiu Popa a publicat în mai multe reviste din Transilvania.

S-a hirotonit în 1907, pentru început a fost numit preot în comuna Bologa din apropierea Clujului, apoi, preot-profesor la Gimnaziul *Doctor Constantin Angelescu* din Cluj.

Volumul *Caravanele Ardealului* este alcătuit din douăzeci și opt de

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

povestiri cu caracter memorialistic, toate având în centru Blajul. Și cititorul simte tremurul inimii scriitorului când, miraculos, *Blajul* face să-i renască, în gând și suflet, trecutul, să-l retrăiască și să ni-l dăruiască: „... *vă deschid o pagină luminoasă..., o pagină scrisă de oameni, care acum nu mai fac umbră pământului, dar care...credeau în idealuri* (Septimiu Popa, „Caravanele Ardealului”, Ed. Didactică Nova, Craiova, 2004, p.64).

Cele mai multe povestiri au ca punct central portrete ale Episcopilor și Mitropoliților din Blaj, ale preoților și profesorilor, a căror spiritualitate și morală se situează la înălțimi greu de atins: *Un mare prieten al tinereții, Poezia celei mai sfinte iubiri, În temniță și pe tronul arhieresc..., Omul trimis de Dumnezeu, Românii și orașele din Ardeal, Vlădica Ioan Bob și recensământul din 1930, Micii Apostoli ai Ideii Naționale, Un triumf românesc în anul 1861 și „Negrul” și „Grosul”*.

Preoții, profesorii și cărturarii patrioți sunt evocați în istorisirile: *La Piatra cea Sfântă, Nu te teme, măi Axente! și Vizitele lui Iacob Mureșanu la Seminarul Teologic din Blaj*. Cu accent personal, sunt *O istorie din alte vremuri - Memoriei bunicului meu, Grigore Popa, 1903 și Doi oameni cum nu pot să mai existe*.

Caravanele Ardealului este povestirea care deschide volumul și-i dă numele. Evocarea întemeierii

primelor școli sistematice moderne în limba română la Blaj, în 1754, de către Episcopul Petru Pavel Aron, se regăsește la mai mulți scriitori, Septimiu Popa trece însă dincolo de moment, ca să dea viață urmării imediate, în tot cuprinsul Ardealului, a acestui act istoric.

Bunicului autorului, martor și personaj al celor evocate, îi datorăm imaginea, unui Ardeal în mișcare și freamăt nebănuț, la începutul fiecărei toamne. Din extremitatea Maramureșului și a Sălajului, din Satu Mare și din toate colțurile transilvănene, la sfârșitul lui august, copiii, singuri sau cu tații și preoții lor, porneau spre Blaj, pe jos - la acel timp nu existau căi ferate. În satele prin care treceau, „la drumul țării”, se alăturau tot mai mulți copii și tineri „caravanei”, pe care o încheiau căruțele cu haine și merinde; spre Cluj, caravana avea deja vreo șaiszeci de elevi. Tot drumul „caravanei” era numai cântec și chiuit. Când se întâlnea cu cea dinspre Tg. Mureș, la Iernut, „caravanele” aveau peste două sute de elevi.

„Caravanele” își aveau un itinerar și orar bine gândit, cu popasuri în anumite sate, unde erau așteptați și găzduiți. Elevii, „diecii”, cum li se mai spunea, pentru că în vacanțe cântau în biserică, dormeau pe la oameni, prin șuri, nu înainte însă ca cei din clasele superioare să „scoată la iveală lăutarii

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

satului. În fața locuinței primarului trăgeau apoi o horă strașnică (...) Școlarii învăteau fetele de să crape pământul, nu altceva, până către miezul nopții”.

Spre Blaj, întâlneau „caravanele” ce veneau dinspre Sibiu și Orăștie.

Ajunși în Mica Romă, părinții își lăsau copiii în grija lui Dumnezeu și a Episcopului, de la care „*primeau țiștii, încălțăminte și hainele, iar de la Seminar zeamă lungă...*”. În iunie, la sfârșitul anului școlar, „caravanele” se formau din nou, „*făcând calea întoarsă*”.

În Caravanele Ardealului, este descrisă epoca în care Biserica Greco-Catolică a format intelectualitatea românilor în Transilvania. Sunt pagini-document, care se adaugă celor multe care atestă locul de frunte avut de Biserica noastră în dezvoltarea culturii și civilizației românești.

Suntem surprinși cât de temeinic țăranii aceluși timp au înțeles însemnătatea școlii, ne bucură legătura puternică dintre Biserică și oameni, legătură care a dus la o revărsare de Bine în viață.

Autorul povestește cu plăcere și are puterea de a trăi cele povestite. Cu emoție greu stăpânită, ne lasă să descoperim adâncă recunoștință față de Biserica noastră, pe care, în ultimile cuvinte ale povestirii, o mărturisește direct: „*Școlarii zilelor noastre să știe că așa s-a format clasa cărturărească a Ardealului românesc*”. Iar noi ne

întrebăm: Numai școlarii?”

Un mare prieten al tinereții - Episcopul Petru Pavel Aron este povestirea care reînvie anul 1754, când, la „îmbinarea blânderelor Târnavelor”, la Blaj, Episcopul Petru Pavel Aron a deschis, cum s-a spus mai sus, primele școli sistematice moderne în limba română, de pe tot cuprinsul românesc - „fântânile darurilor”, pentru toți, indiferent de religie sau naționalitate. S-au deschis „că mai toți sunt flămânzi de hrana cea sufletească, pentru aceia, tuturor fiilor noștri, oricarii vor cere, trebuie după putință a li se frânge sfânta pâine și a-i cuprinde la învățătură”, spunea în „Înștiințare” Episcopul Petru Pavel Aron.

În Școlile Blajului s-au dat tinerilor adevărurile de credință și, potrivit structurii interioare, și modul de a trăi credința, s-a învățat temeinic și s-au format caractere. Preoții - profesori au fost apostoli care au avut darul de a le fi tinerilor călăuze pentru o viață, să le întindă o mână, când, pe un drum greu, pașii lor s-ar fi clătinat.

Unul dintre acești „apostoli” a fost chiar „Întemeietorul” Școlilor românești, Episcopul Petru Pavel Aron, amintește Petru Maior, „*a fost un om sfânt... Mâncarea lui era numai pâine uscată și legume, cu puțin ulei de in. Afară de pâinea ce o împărțea școlărilor (a introdus țiștii), el întrebuița toate veniturile*

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

sale pentru ajutorarea acestora. N-a căutat la apă, noroi, zăpadă, frig și drumuri rele, ci a cutreierat însuși Ardealul, predicând și învățând poporul”. Și portretul se îmbogățește: „El nu zâmbea decât atunci când se vedea între școlari, mai ales când îi vedea săturându-se la masa lui. Acela, care din modestie spunea că nutrește pe școlari cu sfărâmiturile mesei sale, în realitate își ținea sufletul în oase cu rămășițele de pâine uscată de la masa, ce o întindea cu mâna largă școlarilor” (Op. cit., p.20).

Între scrisorile rămase de la Episcop, în latină, pe școlarii săi îi numea „*cor meum*” (inima mea), ceea ce a făcut pe pictorii aceluși timp să-l reprezinte adesea pe Episcop cu mâna la inimă.

S-a îmbolnăvit grav în timp ce vizita satele din Maramureș, a fost îngrijit într-o mănăstire a iezuiților din Baia Mare; atunci s-a observat că purta ciliciu de fier - se poate vedea acest ciliciu în Muzeul Liceului „Sfântul Vasile”.

Urmașii Episcopului întemeietor au dezvoltat Școlile Blajului, astfel Blajul, cel mai vechi centru de cultură românească din Transilvania, a fost până în 1948 o „citadelă” a Școlilor românești, cu toată varietatea lor, licee teoretice: Liceul „Sf. Vasile cel Mare”, liceu de băieți, Liceul „Sf. Ecaterina”, de fete, licee comerciale, industriale, Școli Normale și Școală de Menaj - toate pe nedrept desființate, deși erau

o atestare a Școlii Ardelene și a unei culturi care a trecut peste munți și a contribuit la realizarea Marii Uniri, idealul atâtor generații, o mândrie a unui popor și a unei țări.

Profesorul M. Zaciu povestește că l-a însoțit pe Pr. Ion Agârbiceanu într-un drum la București, cu trenul. „*La Blaj, (Agârbiceanu) se ridică să vadă vechea stampă a orașelului ațipit... <Școlile!>, zise doar. În atitudinea lui mi se păru că era un omagiu. Pentru asta se ridicase în picioare*”, ne spune cu certitudine prof. Zaciu.

În continuare, autorul își cheamă cititorii să privească împreună șirul de Arhieri ai Bisericii Unite cu Roma, oameni de înaltă spiritualitate și cultură. Reține doar numele unora dintre cei mulți, pentru că toți s-au remarcat prin dragoste și generozitate față de Școlile Blajului și Școlile confesionale. Unul dintre aceștia este Episcopul Grigore Maior, doctor în teologie și filozofie, care, cu zece ani înainte de a fi deschise Școlile Blajului, învăța pe copii „*buchiile și frica Domnului*”. Dacă, din inima lui bună, Episcopul Petru Pavel Aron a dăruit primii țipăi, Grigore Maior a întemeiat „*fundația de pâine*” - „*țipăii*”, pentru a asigura „*viitorul Școalelor din Blaj*”. Avera sa personală a lăsat-o acestor școli (*În temniță și pe tronul arhieresc*).

Portretul Episcopului Ioan Bob
(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

este creionat în povestirile *Poezia celei mai simple iubiri, Români și orașele din Ardeal - Opera culturală românească a episcopului Ioan Bob și Vlădica Bob și recensământul din 1930*.

Ioan Bob este unul dintre cei mai mari și generoși Arhieri, relațiile încordate cu „*cu marii luceferi Șincai, Clain și Maior*” erau din cauza de disciplină, dar pastorația sa rămâne una dintre cele mai înfloritoare din Biserica noastră. Episcopul Bob a introdus în Biserică capitlul catedral, după modelul latin, sistemul perfect de organizare.

Episcopul a fost de o rară modestie, autorul nu uită să amintească cititorului că atunci când i s-a adus vestea numirii de episcop, stătea pe prag și „*mesteca în mămăligă*”.

Bunătatea inimii lui impresionează: „*s-a îngrijit ca fundația de pâine (țipăii) să se execute întocmai, mai adăugând și carne și fiertură, cu care și Petru Pavel Aron nutrea școlarii în duminici și sărbători, plus veștmintele*” (Op. cit., p.25).

În perioadele de foamete, Episcopul Bob „*a fost un al doilea Iosif pentru ținutul Blajului*”. *La înmormântarea sa, când se cânta „Veșnica lui pomenire, contractelor (pentru împrumuturile date țăranilor) li s-a dat foc, așa cum a lăsat cu limbă de moarte. Fumul cenușiu al contractelor s-a ridicat spre Cer, ca o jertfă curată a unei inimi milostive*”.

Episcopul a „construit” suflete și biserici, sunt bisericile care îi poartă numele, Bisericile Bob din Cluj-Napoca, Tg. Mureș, Mediaș, Sebeș și Odorhei, pe zidurile cărora încă se mai poate citi: „*Ad Dei gloriam fundi curavit Excellentissimus Dominus Episcopus Fogarasiensis Ioannes Bob*”... Și, în 1795 a tipărit „Biblia lui Clain” sau „Biblia de la Blaj”, sau „Biblia lui Bob”.

Apărător al drepturilor românilor din Ardeal, a înaintat Curții de la Viena, împreună cu episcopul ortodox, renumitul „*Supplex Libellus Valachorum*”.

În Omul trimis de Dumnezeu, scriitorul schițează portretul „*celui de al doilea întemeietor al școalelor din Blaj*”, Mitropolitul Ioan Vancea. Acesta a dorit clădiri multe și noi, „*ca școalele să corespundă necesităților timpului*”, astfel, a ridicat Internatul Vancean și cea dintâi școală de fete din Blaj. Trecând prin Blaj, peste tot se vor vedea clădiri într-o anumită arhitectură - „*opera monumentală a mitropolitului Vancea*”, căruia Mitropolitul Vasile Suciul i-a adăugat „*Institutul Recunoștinței*”.

Galeria oamenilor mari este mai bogată, rămâne cititorului să-i descopere. Mitropolitul Alexandru Sterca Suluțiu, Episcopul Vasile Hossu, Axente Sever, Iacob Mureșianu, colaboratorii de la gazeta blăjeană *Unirea* și alții se regăsesc în

(continuare în pag. 12)

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

„Chânes et terreur”

**- Un eveque dans les geoles communistes -
Mgr. Ioan Ploscaru**

Au cours de l'annee 1963, a la prison de Dej, je me trouvais dans la meme cellule que le père Ioan Baltheiser qui avait prete en 1950 a la cathedrale catholique latine Saint-Joseph de Bucarest. Il me raconta lui-meme comment, en mai 1950, arrivrent a la paroisse deux jeunes gens demandant un prete pour enterrer leur oncle, un catholique habitant Arad. A l'heure convenue, il se presenta au cimetiere. Les „neveux” lui avaient dit que le defunt s'appelait Vasile et qu'il était mort a l'hospital. Le père Baltheiser celebra l'enterrement. Le cercueil était ferme, et sur la croix il n'y avait que deux initiales : V.A.

Mgr Vasile Aftenie a été le premier martyr de notre Eglise.

De retour de Bucarest, je partis pour Blaj ou pendant une semaine, du 25 janvier au 2 fevrier, je donnais des exercices spirituels aux sœurs de la congregation de la Mere du Seigneur.

La propagande anticatholique ne faisait que s'amplifier. L'Eglise orthodoxe fut privee de ses veritables chefs. Les nouveaux nommes etaient de simples instruments politiques qui, en temps normal, n'auraient pas exerce ces fonctions. Les anciens furent contraints de s'en accommoder n'ayant pas la force de s'y opposer. Supporter la perte de sa charge, risquer sa liberte, sa sante et sa vie, c'est de l'heroisme difficilement concevable quand manquent les convctions de base.

(a suivre)

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

„Lanțuri și teroare”

- Un Episcop în închisorile comuniste -

Episcop Ioan Ploscaru

Prin 1963, în închisoarea de la Dej, am stat în aceeași celulă cu Părintele Baltheiser, care a fost preot în 1950 la Catedrala Sfântul Iosif din București. Dânsul mi-a istorisit cum, în luna mai 1950, au sosit la parohie doi tineri, care au cerut un preot care să-l înmormânteze pe unchiul lor, un cetățean catolic din Arad. La ora stabilită s-a prezentat la cimitir. „Nepoții” au spus că îl cheamă Vasile și că a murit la spital.

Părintele Baltheiser a oficiat înmormântarea. Sicriul era închis, dar pe cruce erau numai două inițiale: V. A.

Episcopul Vasile Aftenie a fost primul martir al Bisericii noastre.

Întors de la București, am plecat la Blaj, unde, între 26 ianuarie și 2 februarie, timp de o săptămână, am oficiat „Exerciții spirituale” la Surorile „Congregației Maicii Domnului”.

Propaganda anticatolică era în permanentă creștere. Biserica Ortodoxă a fost deposedată de adevărații ei ierarhi. Acum, cei nou numiți, erau simple instrumente politice, care, în timpuri normale, nu ar fi ajuns în scaune. Cei vechi au fost siliți să se acomodeze, neavând tăria să se opună. A suporta pierderea serviciului, a-ți risca libertatea, sănătatea și viața, este un eroism, care e greu de conceput fără convingeri temeinice.

(va urma)

Traducere Ligia Domuța

(urmare din pag. 9)

portrete, unde, prin câteva trăsături, autorul le fixează personalitatea, accentuând, ca tuturor celorlalți, măreția morală: credința, puterea de a lupta pentru împlinirea unui ideal, a unui gând sau a unui vis, și jertfa.

Aceste portrete, incluse în povestirea memorialistică, care prin specificul ei este o garanție a adevărului, a trăirii personale, face ca nota de adevăr să acopere întregul conținut.

În întâmplările sau evenimentele relatate, se simte prezența povestitorului, retrăirea lor și, prin nota confesivă, se simte sensibilitatea sufletească a omului bun, cu suflet mare, care a fost Părintele Septimiu Popa (*O istorie din alte vremuri*).

Și se simte iubirea PREOTULUI pentru BISERICA GRECO-CATOLICĂ, pe care o vrea pe mai departe așa cum o numea Papa Leon al XIII-lea, „Un mărgăritar între Bisericile Răsăritene”.

Caravanele Ardealului este „artă și document, literatură și istorie, suflet și obiectivitate”, care, la încheierea lecturii, te obligă la reflecție. Și concluzia pentru noi, cei de azi, poate o cuprinde cuvintele scriitorului N. Breban: „Viitorul trebuie căutat în trecut”.

Otilia BĂLAȘ

Adorație

Te privesc Isuse în Preasfântul Sacrament

ținut în Ostensor ca pe Cruce,

în cercul metalic cu raze aurii

prins în patru piroane... și sper

să te văd întreg într-o zi, să-ți văd ochii

privindu-mă vii, calzi în lumină, zâmbind

inimii mele îndurarea-Ți divină, glasul de dor

Tu, Doamne, să-mi ceri, să-mi vorbești,

dar cel ce vorbește acum, în genunchi,

e preotul Tău, eu doar tac și privesc. Ascult.

E târziu, trupul se vrea spre odihnă, spre somn, dar rămân și ascult. Tinerii, te adoră, Îți cântă,

cheamă Spiritul Sfânt,

Veni, Veni Sancte Spiritus Creator...!

Mă rog și eu cum știi, cu atât de puținul fior,

Să trăiesc acum, aici, momentul ceresc al recunoașterii,

și doar pe ei îi aud. Doamne al meu, te întreb, ești Tu în cei ce-Ți vorbesc, sunt vorbele Tale,

ce trăiesc atât de puternic în toți și ne țin ÎMPREUNĂ?

Maria-Mirela FILIMON

Din călătoriile apostolice ale Papei Francisc

Fiecare călătorie a Papei Francisc este trăită intens, cu seninătate și bucurie. Neîncetată, vie, actuală este porunca lui Isus: „Mergeți în toată lumea și predicați Evanghelia la toate făpturile!” Și Isus poate fi văzut și recunoscut prin Iubire, Cuvânt, Bunătate, Îndurare, Iertare, Pace. Toate reflectate în Apostolii săi de ieri și de astăzi.

Dacă Papa merge între creștini, le amintește „bucuria de a fi creștini” și trăiește împreună cu ei această Bucurie, și Rugăciunea și Speranța. Dar Papa merge peste tot, în țări creștine și necreștine. Cu ani în urmă Papa Ioan Paul al II-lea a vorbit mulțimii islamice și pentru prima dată i-a numit „frați” pe musulmani, nu numai pentru că fac parte din aceeași comunitate umană, ci și pentru credința într-un singur Dumnezeu, și i-a invitat la întâlniri de rugăciune. Iar Papa Francisc, privind lumea, spune că „uneori, relațiile umane se pot rezolva dacă există oameni care te ajută să găsești drumul”, drumul cel bun.

Papa poartă numele Sfântului Francisc, știe pentru ce l-a ales. Oricum, acolo unde-i ajung pașii, lasă să se vadă cât de vie este rugăciunea „Sărăcuțului” în sufletul său:

„Doamne, fă din mine

Un mijloc sfânt al împăcării între oameni.

Unde este ură, eu s-aduc iubire.

Unde-i învrăjbire, eu s-aduc unire.

Unde-i îndoială, eu s-aduc credință”.

Abia a trecut o lună din noul an, și Papa a fost deja în prima călătorie apostolică, a fost în Panama la a XXXIV-a „Întâlnire Mondială a Tineretului (ZMT)”, în zilele de 22-27 ianuarie a.c., unde au participat peste 200.000 de tineri din întreaga lume. Nouă, tuturor, ne-a cerut să-l însoțim cu rugăciunea.

Tema „Întâlnirii” a fost răspunsul Sfintei Fecioare Maria la chemarea lui Dumnezeu: „Iată serva Domnului, fie mie după cuvântul tău” (Lc. 1,38).

Tinerii români au făcut 9.500 de km, însoțiți de P.S.S. Laszlo Bocskei, Episcopul romano-catolic de Oradea, ca să fie prezenți la acest mare eveniment.

Mesajul Sfântului Părinte adresat tinerilor este un îndemn de a-l sluji pe Dumnezeu și a-l sluji pe aproapele, pentru că, a subliniat Papa, slujirea dă sens vieții. Următoarea „Întâlnire Mondială a Tineretului” va avea loc în Portugalia.

A doua călătorie apostolică a Papei a fost în Emiratele Arabe Unite, în zilele de 3-5 februarie a.c., la invitația Prințului moștenitor de Abu Dhabi, șeicul Mohammed bin Zayed Al Nahyan, vizită ce s-a desfășurat în Anul Toleranței.

Este prima vizită a unui Pontif într-o țară din Peninsula Arabică. Cu o seară înaintea călătoriei, Papa
(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

Francisc a mers la Bazilica,, Santa Maria Maggiore” ca să-i încredințeze „Sfintei Fecioare Maria speranțele acestei vizite fără precedent în istoria relațiilor dintre religii”.

La Aeroportul Fiumicino, până la îmbarcare, Papa a vizitat șase persoane fără adăpost, primite de „Vieți în tranziție - fața umană a unui aeroport” a Asociației Caritas.

La plecare, Papa a spus: „Merg în această țară ca frate să scriem împreună o pagină de dialog și să parcurgem împreună drumuri de pace. Rugați-vă pentru mine!”.

Și gândul, și cuvintele Papei au au fost o apreciere a țării vizitate, care dorește să fie un model de coexistență, fraternitate umană și întâlnire între diverse civilizații și culturi.

Papa Francisc cu marele Iman de la Al-Azhar au condamnat discriminările împotriva minorităților religioase, în locul acestora, au cerut ca oamenii să așeze fraternitatea.

S-a condamnat violența și au fost chemate religiile să construiască pacea, la care se poate ajunge prin rugăciune, dialog, coexistență fraternă, întemeiate pe educație și dreptate. S-a accentuat că „Dumnezeu stă de partea omului care dorește pacea. Și din Ceruri, binecuvântează orice pas care, pe această cale, se face pe pământ”. De altfel, în lumea de azi „Nu este alternativă: ori construim împreună viitorul, ori nu va mai fi viitor”.

În ultima zi a vizitei, s-a oficiat o

Sf. Liturghie pe stadionul complexului sportiv Zayed Sports City. În Emiratele Arabe Unite trăiesc aproximativ un million de creștini catolici: latini, caldei, copti, greco-catolici, greco-melchiți, maroniți, siro-catolici, siro-malabarezi, siro-malancalezi. Celor care au dorit să ia parte la Sf. Liturghie, li s-a dat zi liberă și li s-au pus la dispoziție două mii de autobuze cu transport gratuit. Au participat aproximativ 180.000 de creștini și 4.000 de musulmani.

În predică, Papa a vorbit despre „Fericiri” și a oferit cheia înțelegerii fericirii: „Dacă îl ai pe Isus, dacă îți place să-i ascuți cuvântul și dacă încerci să-l trăiești, ești fericit”, iar viața trebuie înțeleasă ca o istorie a iubirii. Dumnezeu nu ne abandonează. Și a îndemnat comunitățile creștine să fie, oaze de pace”.

În urma acestei vizite, „Declarația comună” a fost semnată de Papa Francisc și de către Marele Iman al moscheii Al-Azhar din Cairo, dr. Ahmad Al-Tayyib.

Potrivit protocolului, din avion, Papa a transmis o telegramă Președintelui Emiratelor Arabe Unite, șeicului Bin Zayed Al-Nahyan, în care își exprimă recunoștința pentru primire și vizită.

Înapoiat la Vatican, Papa își va pregăti următoarele vizite canonice: Maroc, România, Bulgaria și Macedonia. Și Papa are 82 de ani. Deja îi auzim cuvintele: „Rugați-vă pentru mine!”

O.B.

Nutriți SPERANȚĂ și CREDINȚĂ

„Dragi copii, azi, ca o mamă, vă chem la convertire. Copilașilor, acest timp este pentru voi un timp al tăcerii și rugăciunii. De aceea, în căldura inimii voastre faceți să crească sămânța speranței și a credinței și, veți simți, zi după zi, nevoia de a vă ruga mai mult. Viața voastră va deveni mai ordonată, mai responsabilă. Veți înțelege, copilașilor, că sunteți trecători pe acest pământ și veți dori să fiți mai aproape de Dumnezeu și, cu iubire, să dați mărturie și altora despre întâlnirea voastră cu Dumnezeu. Eu sunt cu voi și mă rog pentru voi dar nu pot să o fac fără DA-ul vostru. Vă mulțumesc că ați răspuns chemării mele.”

(Mesajul Preacuratei Fecioare Maria-Medjugorje 25 ian.2019)

Fecioara Maria, MAMA lui ISUS, ne este fiecăruia MAMĂ și, ca o mamă

bună continuă să ne sfătuiască ca pe cei mai mici și fragili copilași, fiindcă așa suntem. Cine ne cunoaște mai bine slăbiciunea, împrăștierea zilnică în cele multe și nefolositoare, discuțiile interminabile prin care risipim timpul prețios văicărindu-ne și criticând pe toți și toate...risipindu-ne de fapt șansa din fiecare clipă bogată de har ce ne poate duce la mântuire. MAMA!

MAMA Maria stă și acum, la început de an, așteptând răbdătoare DA-ul nostru spus din toată inima noastră caldă, în care putem nutri sămânța speranței și a credinței care ne va ajuta să ne rugăm, să ni-L apropiem pe Dumnezeu, să-L mărturisim prin starea noastră de BUCURIE, fiindcă noi, copiii ce suntem, copiii Mariei, indiferent de vreme și...vremuri, suntem veseli, plini de mulțumire.

În 2 februarie Preacurata noastră Mamă, în mesajul dat nouă

prin Mirjana, la Medjugorje, continuă să ne dea dovada iubirii Sale prin noi sfaturi care, mereu și mereu ne cheamă spre ceea ce ne poate aduce tuturor împlinirea, bucuria de fiecare moment nu doar al acestui nou an, ci pentru ...veșnicie.

„Dragi copii, iubirea și bunătatea Tatălui Ceresc dau revelații care fac să crească credința, care o fac să fie explicată, să aducă pace, siguranță și speranță. La fel și eu, din iubirea milostivă a Tatălui Ceresc, din nou și din nou vă arăt calea către Fiul meu, către mântuirea veșnică. Dar, din păcate, mulți dintre copiii mei nu vor să mă audă, mulți dintre copiii mei se îndoiesc. Însă eu L-am preamărit mereu pe Domnul, și în timp și în afara timpului, pentru tot ceea ce a făcut în mine și prin mine. Fiul meu vi se dăruie, frânge Pâinea cu voi, vă vorbește cuvintele vieții veșnice ca să le duceți tuturor. Iar voi, copiii mei, apostolii iubirii mele, de ce vă temeți când Fiul meu e cu voi? Oferiți-i

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

sufletele voastre, ca să poată fi în ele și ca să poată să facă din voi intrumente ale credinței, instrumente ale iubirii. Copiii mei, trăiți Evanghelia, trăiți iubirea milostivă față de aproapele, și mai presus de toate, trăiți iubirea față de Tatăl Ceresc! Copiii mei, nu din întâmplare sunteți uniți. Tatăl ceresc nu adună pe nimeni la întâmplare. Fiul meu vorbește sufletelor voastre. Eu vorbesc inimii voastre. Ca Mamă vă spun: porniți la drum cu mine, iubiți-vă unii pe alții, dați mărturie! Nu vă temeți să apărați, prin exemplul vostru, adevărul, Cuvântul lui

Dumnezeu care e veșnic și care nu se schimbă niciodată. Copiii mei, acela care acționează în lumina iubirii milostive și a adevărului e mereu ajutat de Cer și nu e singur. Apostolii iubirii mele, fie ca mereu să fiți recunoscuți între toți după modestia, iubirea și seninătatea voastră. Eu sunt cu voi. Vă mulțumesc.”

Să nu uităm niciodată că o mamă trebuie ascultată, fiindcă nimeni nu știe mai bine ca ea să își iubească copiii, iar noi suntem, cu adevărat, copii neajutorați și tot mai puțin iubiți în această lume tot mai încercată.

Maria-Mirela FILIMON

Cugetare pentru 2019

În momentul trecerii dintre ani, când orologiul începe să bată de 12 ori, ca să vestească trecerea unui an și sosirea Anului Nou, pe fiecare ne cuprinde un sentiment special, un sentiment de emoție, de regret, de speranțe, de necunoscut, de dorințe, dar și de așteptare, cu mare bucurie, a Noului An.

Când începe să bată orologiul, ai timp, într-o fracțiune de secundă, să parcurgi tot ceea ce s-a întâmplat în anul care trece. Faci o evaluare a realizărilor materiale, a stării de sănătate, a bucuriilor oferite copiilor și nepoților, dar și a bucuriilor care sunt rezultatul muncii și eforturilor depuse în anul pe care îl părăsești.

Constați că ai avut multe realizări, sau te-ai lovit de multe obstacole, ai avut nerealizări, te-ai dușmănit, te-ai certat, ai avut probleme de sănătate, sau copiii, nepoții au avut greutăți.

Dar pentru că timpul trece, orologiul încă mai bate, trebuie repede să-ți concentrezi atenția asupra dorințelor și speranțelor pentru anul care bate în prag.

Diversitatea dorințelor și greutăților este mare, dar noi, credincioșii, adică eu mai întâi, voi mulțumi în gând bunului Dumnezeu și Preasfintei Fecioare Maria pentru toate bucuriile, rezultatele și binecuvântările primite ca DAR în anul care tocmai trece.

Apoi fiecare ne vom exprima dorința, rugându-ne cu evlavie Dumnezeului nostru și Sfintei Treimi, pentru ca să primim ocrotirea, binecuvântarea și dragostea cu care ne înconjoară în clipele grele și neprevăzute ale vieții.

De asemenea, noi, credincioșii, ne vom îndrepta rugăciunea și spre Sfânta Fecioară, Mama noastră, apărătoarea și mijlocitoarea noastră, de la care cerem să ne păzească sub mantia Ei ocrotitoare și binefăcătoare.

Fie ca Anul Nou, 2019, care vine, să ne aducă binecuvântarea Mântuitorului nostru Isus Cristos.

La mulți ani Bisericii Greco-Catolice și tuturor credincioșilor!

Miorița SĂTEANU

Papa Ioan Paul al II-lea

În cartea sa, „În mâinile Domnului” - Însemnări personale -”, Papa Ioan Paul al II-lea lasă să-i descoperim taina inimii, taina unui „Petru” al timpurilor noastre.

În testamentul său a cerut ca aceste însemnări să fie arse și totuși, Pr. Stanislaw Dziwisz, colaboratorul și secretarul său cel mai apropiat - l-a însoțit aproape patruzeci de ani - nu a avut curajul să le ardă. Privindu-le, îl „revedea” în capelă adâncit în rugăciune, sau îi auzea oftatul, îi era iarăși aproape. Regăsea aceeași privire plină de curaj, dar și imaginea chipului care nu-i trăda niciodată trăirile. Le regăsim însă pe toate în „însemnări”.

În numărul trecut al revistei, vorbeam despre căderea „Zidului Berlinului” și despre „ceasul istoriei” care se deschidea spre Est, despre Sinodul de la Velehrad (Cehoslovacia), 1990, la care Papa a spus cu bucurie: „Astăzi ne găsim în fața ruinelor unuia din multele turnuri Babel ale istoriei umane”. Atunci s-a crezut că oamenii au înțeles zădărnicia lor și că pretenția de a construi o lume fără Dumnezeu este iluzorie, dar ne-am înșelat. Turnurile Babel se ridică neîncetat. Cum a văzut Papa Ioan Paul al II-lea toate acestea și ce a ținut să noteze, aflăm și din „însemnări”.

Câteva gânduri ale Sfântului Părinte: „Biserica își continuă

pelerinajul printre persecuții din partea lumii și consolări din partea lui Dumnezeu (...) Pe pământ suntem pelerini, dar pelerinii nu sunt vandali”.

Dessiderio della unita dei christiani: dorința de unitate a creștinilor, dar aici se poate amesteca duhul acestei lumi. Tempo della prova della Chiesa - „Timpul încercărilor pentru Biserică”.

Dacă Papa Ioan Paul al II-lea ar trăi astăzi și dacă ar sta aplecat asupra jurnalului său, credem că ar scrie aproape aceleași observații: realitățile notate au rămas, secularizarea s-a extins, în diferite chipuri, prigoana creștinilor există în lume, duhul lumii poate pătrunde în Biserică când se ridică problema unității creștinilor. La timpul timpul când Papa medita asupra acestor probleme grave, cheia, rezolvarea, a găsit-o la Sf. Tereza a Pruncului Isus: iubirea Bisericii.

Și privind Biserica noastră de azi, Biserica noastră Greco-Catolică, îndrăznim să-i cerem să privească uneori în trecut, pentru că „prezentul și viitorul trebuie căutate în trecut”. Să nu o lăsăm pe nedrept uitată pe Sf. Tereza a Pruncului Isus, să-i dăm locul pe care l-a avut în Biserică până în 1948 și în toți anii de persecuție, ca să ne învețe să ne iubim Biserica, și în fiecare zi să spunem: „În Inima Bisericii mele eu vreau să fiu Iubirea”.

(va urma)

Mesajul Preasfinției Sale Virgil Bercea cu ocazia vizitei Papei Francisc în România

În contextul pregătirii pentru Octava mondială de rugăciune pentru unirea tuturor creștinilor, cu mare bucurie sufletească am primit vestea extraordinară a vizitei Sfântului Părinte Papa Francisc la noi în țară. Aceasta vizită o putem considera încă de la început ca pe o recunoaștere a eforturilor Bisericii Romane Unite cu Roma, Greco-Catolică, pentru unitate și înțelegere între toți creștinii din România, „Grădina Maicii Domnului!”.

Legăturile dintre România și Succesorul lui Petru sunt străvechi și profunde, iar, sub acest auspiciu, Papa Francisc va veni în România ca pelerin al păcii, ca slujitor al lui Dumnezeu și prieten al tuturor oamenilor. Anunțul venirii Sanctității Sale în România este un prilej de neasemuită bucurie pentru Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea. Avem credința că, în ciuda tuturor dificultăților și a unei perioade personale mai dificile, eforturile noastre de unitate și înțelegere au fost bine plăcute lui Dumnezeu și de aceea au fost încununat de succes, începând cu extraordinara vizită în România a

Sfântului Părinte Papa Ioan Paul al II-lea. Sfântul Părinte Papa Francisc insistă asupra prezenței Harului lui Dumnezeu în viața noastră, deoarece această realitate ne predispune la deschidere sinceră față de ceilalți, prin atitudini binevoitoare și fraterne.

Binele, solidaritatea și fraternitatea se construiesc zi de zi, fără încetare, uneori echilibrul vieții poate fi foarte delicat, dar făcând apel la bunătatea lui Dumnezeu, prin moderație și înțelepciune se pot depăși pasiunile unilaterale, promovând iubirea lui Cristos între oameni. Pe fondul recunoașterii sacrificiului episcopilor noștri martiri, care au oferit dovada supremă a credinței față de Mântuitorul Nostru Isus Cristos, Sanctitatea Sa ne face o onoare deosebită punând pe agenda vizitei sale Blajul, centrul spiritual al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, manifestându-și o dată în plus caldă prețuire pe care o are față de noi.

Îl așteptăm cu drag și mare bucurie pe Sfântul Părinte la noi acasă! Fie ca Dumnezeu să-l binecuvânteze și să-i răsplătească toată munca pe care o desfășoară în slujba unității și a credinței, ca Mesager al păcii și al înțelegerii dintre oameni!

+ **Virgil BERCEA**
Episcop

„Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului”

Vizita Sfântului Părinte Papa Francisc ne umple inimile de bucurie.

Pentru toți credincioșii catolici este un semn de neprețuită comuniune cu Urmașul Sfântului Petru care prezidează în caritate comuniunea Bisericii catolice. Legătura cu Sfântul Părinte, urmaș al lui Petru, conferă sensul unității Bisericii Universale. Mizăm astfel pe o legătură spirituală sfințită în România de fidelitatea credincioșilor în timpurile grele ale persecuției. În acest sens, pentru Biserica Română Unită, Greco-Catolică, întâlnirea cu Papa Francisc primește o încărcătură simbolică foarte profundă.

De la începutul pontificatului său, Sfântul Părinte vorbește în favoarea spiritului de dăruire, a carității și respectului ca temei al dreptății. În societatea de azi avem nevoie în primul rând de regăsire interioară. Necesitatea întâlnirii aproapei devine și pentru noi o chemare în spiritul căreia vom încerca să ne pregătim pentru marea întâlnire de la sfârșitul lunii mai.

Vizita papei Francisc din acest an primește în mod evident amprenta pastorală mult așteptată de toți catolicii din patria noastră. În afară de București, Papa va merge la Iași și la Blaj, dar se va ruga și la sanctuarul Maicii Preacurate de la Șumuleu Ciuc. Sperăm, așadar, ca prezența în România a Urmașului Sfântului Petru să aducă României inspirația pentru a uni tot ceea ce e bun și valoros în favoarea țării și a binelui comun. Să putem regăsi voința dialogului între Bisericile creștine bazat pe respectul alterității, care să unească energiile creștinilor în favoarea vieții și a valorilor firești ale Creației lăsate de Dumnezeu.

Cardinal + LUCIAN Mureșan
**Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-
Catolică**
Președintele Conferinței Episcopilor Catolici din România

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)